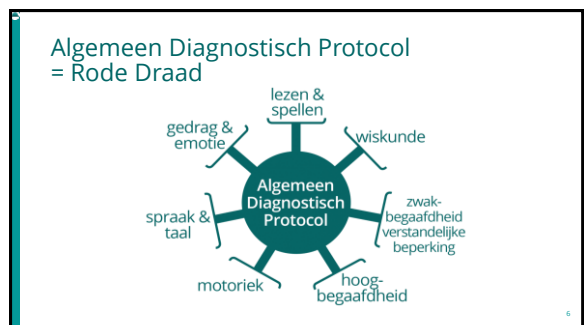

- ### Prodia – doelstellingen
- Ontwikkeling van diagnostische protocollen
 - meer gestandaardiseerd en gelijklopend
 - wetenschappelijk onderbouwd
 - gedragen door onderwijs, CLB, overheid
 - in ruimer verhaal van zorg op school
 - Ondersteuning van CLB-implementatie van protocollen

- Prodia-team
 - 8 halftijdse medewerkers van verschillende CLB-centrumnetten
 - realiseert doelstellingen.
- Stuurgroep
 - vertegenwoordigt overheid, verschillende onderwijskoepels en –netten en CLB-centrumnetten.
 - bewaakt doelstellingen en planning door regelmatige feedback en overleg met Prodia-team.

- ### Prodia - doelgroep
- Alle CLB-teams, leerkrachten, zorgteams, cellen leerlingenbegeleiding in:
 - basis- en secundair onderwijs
 - gewoon en buitengewoon onderwijs
 - Vlaanderen en Brussel

Hoofdstructuur van protocollen

- Situering
- Brede basiszorg
- Verhoogde zorg
- Uitbreiding van zorg
- Individueel Aangepast Curriculum
- Theoretisch deel
- Bijlagen
- Literatuurlijst

7

Verlinde, L. (2015). Prodia verbouwt en vernieuwt: Het Algemeen Diagnostisch Protocol. *Caleidoscoop*, 27(3), 6-14.

8

Inleiding

[Hoe kijken naar leerproblemen binnen Prodia?](#)

9

Hoe kijken naar leerproblemen binnen Prodia?

- Hoe kijken naar problemen?
- Problemen bij het leren: Waarom een label?
- Hoe zorg bieden bij leerproblemen?

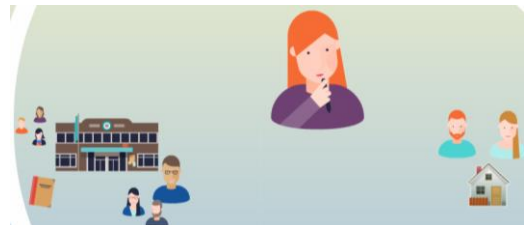
10

Hoe kijken naar leerproblemen?

11

Wat heeft de leerling nodig?

12

Leerproblemen: waarom een label?

- Soms 'erkenning' of 'opluchting' (ont-schuldigen)
- Mogelijke aanwijzingen voor (be)handelen
- Noodzakelijke (maar niet voldoende) voorwaarde in M-decreet en IJH/VAPH, Hoger Onderwijs?

13

Hoe weegt CLB af?

- Strategiefase:
 - Bespreken met teamgenoten
 - Gebruiken van als...danredenering
- Checklist voor- en nadelen classificeren (Pameijer & Van Beukering 2015, Hfst 5 download 2.3)

14

Hoe zorg bieden bij leerproblemen?

15

16

Wat heeft de leerling nodig?

15

Handelingsgericht werken

- Een **grondige analyse** van wat leerling wel en niet kan, geeft een goede kijk op de onderwijsbehoeften.
- We streven naar **succeservaringen** en gebruiken **positieve kenmerken** van de leerling en zijn schoolomgeving.
- We **werken constructief samen** met de leerling, ouders, school en eventuele externe diensten.

16

Een inclusief zorgcontinuüm

- Belang van **goed onderbouwde basiszorg**
- **Alle kinderen** met (leer)problemen hebben nood aan afgestemde maatregelen
- Bij maatregelen de **participatie** in de klas voorop stellen
- Verhoogde zorg voedt brede basiszorg: **Wat nodig is voor 1 leerling kan nuttig zijn voor de hele klas**

19

Aan de slag met de protocollen Lezen & spellen en Wiskunde

20

School en CLB samen aan de slag

- De school
 - bouwt een zorgbeleid uit.
 - creëert de nodige gradaties van zorg en begeleiding, ook voor leerlingen met leerproblemen/stoornis.
- Het CLB
 - loopt leerlinggebonden HGD-trajecten in samenwerking met leerling, ouders, school en eventuele externe partners.

21

Wat heeft de leerling nodig?

Fase 0 en 1 binnen Prodia

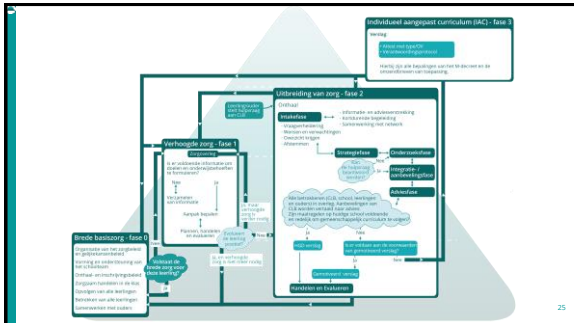
- Beknopte schets.
- Enkele methoden en methodieken worden kort aangeraakt maar kennen binnen onderwijs een bredere invulling.

23

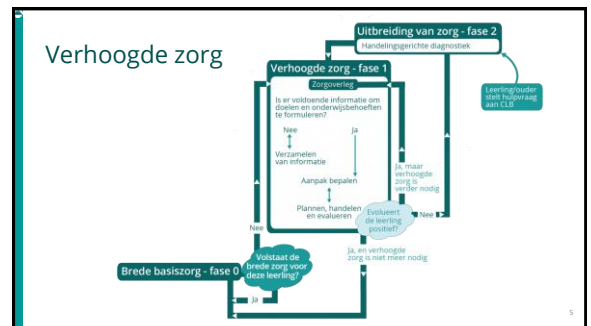
Algemeen Diagnostisch Protocol = Rode Draad

24

- ### Brede basiszorg
- **Onthaal en inschrijvingsbeleid:** wat bevragen rond taal (lezen en spellen) / wiskunde?
 - Omvat **alle aspecten** van lezen & spellen / wiskunde **voor alle leerlingen**
 - **Leerlijn** loopt van kleuteronderwijs tot secundair onderwijs.
 - Binnen zorgzaam handelen in klas: **hoe differentiëren en remediëren.**

- ### Verhoogde zorg
- Leerkracht = eindverantwoordelijke
 - 1. remediëren, 2. differentiëren + 3. compenseren, 4. dispensereren
 - Empowerment: maatregelen schuiven op van perspectief van leerkracht naar leerling
 - Streven naar **maximale participatie in de klas**
 - **Aanpak** bepalen op basis van doelen, niet op basis van lijst met maatregelen

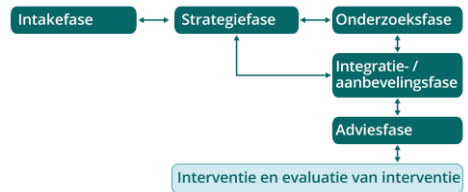
- ### Verhoogde zorg: Maatregelen
- **Stimuleren en differentiëren**
 - **Remediëren:**
 - Intensiever, frequenter en gecombineerd dan BBZ
 - Basisonderwijs: maximaal ontwikkelen van talige en wiskundige competenties (ook in de laatste graad)
 - 'Goede' remediëring bestaat uit combinatie van directe instructie en reflectie op strategiegebruik

Maatregelen Verhoogde zorg Lezen & Spellen en Wiskunde

- **Compenseren:**
 - Vaardigheden worden gemaximaliseerd door hulpmiddelen
 - Leren gebruiken!
 - Leerling actief betrekken
 - Achterstand beperken -> participatie in klas

5

Uitbreiding van zorg

5

Krachtlijnen Uitbreiding van Zorg

- **indicerend**, onderkendend en verklarend
- **dimensioneel** en categoriaal
- functioneren leerling binnen context **breed** bekijken
 - positieve en ondersteunende factoren
 - participatieproblemen en socio-emotionele problemen

5

Krachtlijnen Uitbreiding van Zorg

- **doelen en onderwijsbehoeften** staan centraal
- ondersteuning leerling op **verschillende manieren**

5

Theoretisch deel

- Relevante ontwikkelingsaspecten en verschijningsvorm
- Definities en begrippen
- Classificatie
- Etiologie
- Positieve aspecten en ondersteunende factoren

35

5

Bijlagen Lezen & Spellen

- Bijlage 1: Spellingprincipes en foutenanalyse
- Bijlage 2 : Remediëren
- Bijlage 3 : Compenseren
- Bijlage 4 : Dyslexie – dyscalculie voor leerlingen met een verslag in BuO
- Bijlage 5 : Evolutie betreffende diagnostiek leerstoornissen
- Bijlage 6 : Criteria Specifieke Leerstoornis volgens de DSM-5

37

Bijlagen Wiskunde: Brede basiszorg

- Bijlage 1: Instructie voor leerlingen met wiskunde problemen
- Bijlage 2 : Differentiërende instructievormen voor leerlingen met wiskunde problemen
- Bijlage 3 : Aanvulling krachtige leeromgeving
- Bijlage 5 : Het handelingsmodel

38

Bijlagen Wiskunde : Verhoogde Zorg

- Bijlage 4 : Het drieslagmodel
- Bijlage 6 : Remediëring
- Bijlage 7 : RTI-model bij wiskunde
- Bijlage 10 : Effecten bij het rekenen

39

Vaak gestelde vragen Lezen & Spellen

- FAQ-rubriek website
- Fabry, M, & Schaubroeck, S. (2016). Prodia zet de puntjes op de i: het vernieuwde protocol lezen en spellen. *Caleidoscoop*, 28(3), 22-29.

40

Tot slot

- Kansen? Sterktes? Mogelijkheden?
- Uitdagingen? Tekorten? Verbeterpunten?

5

41